

**UNIVERSITATEA DE STAT „AL. RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE NATURII ȘI AGROECOLOGIE
CATEDRA DE BIOLOGIE, CHIMIE ȘI GEOGRAFIE**

**ÎNDRUMĂRI METODICE LA REALIZAREA
PRACTICII PEDAGOGICE
(sp. Didactica biologiei.)
Ciclul II masterat**

Titular: Maria NICORICI, dr. conf. univ.

Bălți 2010

Discutat și aprobat la ședința catedrei din 13.11.09, proces verbal nr. 4 și la ședința Consiliului facultății din 29.01.2010, proces verbal nr. 3

Lucrarea de față abordează prevederile realizării practicii pedagogice la disciplina de studiu biologia. Realizată ca o sursă de informare și formare științifico-didactică pentru studenții practicanți, cât și ca suport didactic pentru profesorul-mentor la disciplina de studiu din instituția de aplicație și pentru profesorul metodist de la facultate.

I. Organizarea stagiului de practică

Dispoziții generale

Stagiul de practică pedagogică a masteranzilor de la specializarea „Didactica biologiei” constituie o parte componentă a procesului de învățământ având ca scop final pregătirea cadrelor didactice de înaltă calificare și încadrarea acestora în procesul educațional din instituțiile de învățământ a republicii.

Stagiul de practică cuprinde familiarizarea masteranzilor cu activitatea instituțiilor de învățământ în scopul aprofundării cunoștințelor teoretice acaparate la curs.

Stagiul de practică se efectuează de către persoanele înscrise la studii superioare de masterat, după absolvirea Ciclului I (studii superioare de licență). Masteranzii vor realiza un stagiul practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite.

Perioada efectuării stagiului de practică este stabilit de catedră de comun acord cu secția studii.

Conform Planului de învățământ, stagiul de practică va fi efectuat în termen de 5 săptămâni, fiindu-i alocat 10 credite, cu un număr total de 300 de ore repartizate pentru această activitate.

Obiectivele practicii pedagogice urmăresc:

- formarea capacităților studenților de a opera cu informațiile de la disciplinele de specialitate și din domeniul științelor educației;
- orientarea în planul cadru;
- cunoașterea programelor analitice și a manualelor școlare;
- mânăuirea aparatelor și a mijloacelor de învățământ;
- inițierea în tehnica activității de laborator sau cabinet;
- formarea capacităților de proiectare a conținutului disciplinei, de evaluare și autoevaluare a activităților didactice;
- dezvoltarea capacității de comunicare și interacțiune didactică;
- trezirea interesului și a dragostei față de meseria de dascăl.

Practica pedagogică cuprinde patru genuri de activități:

- activitatea de cunoaștere generală a școlii;
- activități de observație și analiză a lecțiilor susținute de mentorii din școlile de aplicație;
- activități instructiv-educative practice: susținerea lecțiilor de probă și finale, de către studenți;
- elaborarea unui portofoliu didactic.

Locul practicii

Practica pedagogică se petrece în așa numitele „școli de aplicație”.

- Liceele teoretice din municipiu;
- Liceele teoretice din alte localități;
- Colegiile de specialitate;

Scopul practicii

Scopul principal al practicii este apropierea masteranzilor de activitatea profesională, consolidarea și aprofundarea cunoștințelor teoretice acumulate în procesul de învățământ la facultate și aplicarea acestora în practică.

Masterandul în această perioadă are obligația suplimentară de a studia metodologia procesului de învățământ, iar cunoștințele acumulate vor fi utilizate în procesul de pregătire pentru examenele de promovare și scrierea tezei de master.

Alegerea locului practicii pedagogice

Fiecare masterand are dreptul de a petrece practica la locul dorit, cu condiția că acesta va prezenta la catedra de profil un demers semnat de directorul instituției preuniversitare – în care își exprimă acordul de a primi masterandul practicant și ai numi un profesor-mentor de biologie, conducător de practică în instituția respectivă, asigurându-l cu condițiile necesare de efectuare a practicii pedagogice

Scrisoarea menționată în alineatul precedent trebuie să fie prezentată la catedra responsabilă cu 30 zile înainte de începerea practicii.

Masterandul care nu a îndeplinit condiția sus-menționată va fi obligat să-și petreacă practica la locul repartizat centralizat de Catedră.

Locul practicii pentru fiecare masterand este indicat în ordinul emis de Rectorul Universității privind repartizarea la practică.

Fiecare masterand primește îndreptare la practică de la Catedra de profil a facultății.

II Atribuțiile conducătorilor de practică și a masterandului-practicant

Practica masteranzilor are loc sub conducerea unui profesor, conferențiar universitar sau lector superior numit de Catedra de științe ale naturii și agroecologie, iar la locul de petrecere a practicii, sub conducerea unui profesor-mentor de biologie cu experiență bogată și înalt profesionalism.

Conducătorul practicii este obligat:

- se preocupa de dotarea cabinetelor metodice cu literatură pedagogică, lucrări metodice de specialitate, programe și manuale școlare, mijloace de învățământ, planuri de activitate didactică, bibliografii tematice, alte documente școlare;
- colaborează cu decanatele facultăților în alcătuirea grupelor de studenți pentru practica pedagogică, precum și cu directorii școlilor de aplicație pentru repartizarea grupelor la profesorii de specialitate;
- stabilește împreună cu directorul școlii, orarul de practică la disciplinele respective ținând legătura permanentă cu profesorii de specialitate din școlile unde se desfășoară practica;
- acordă consultații studenților în pregătirea lecțiilor și activităților, asistă la lecțiile ținute de aceștia (în mod obligatoriu la lecțiile finale), organizează și conduce analiza lecțiilor și activităților asigurând acestora nivelul corespunzător cerințelor învățământului modern;
- îndrumă și controlează, în colaborare cu dirigenții, elaborarea de către studenți a caracterizării psihopedagogice a elevilor și îi inițiază în activități de orientare școlară și profesională, ore de dirigenție, activități educative;
- analizează, împreună cu profesorul îndrumător activitatea grupelor de practică și a fiecărui student, apreciind și notând activitatea de practică;
- să contribuie la soluționarea tuturor problemelor cu care se întâlnește practicantul în instituția de aplicație,
- să acorde ajutorul metodic necesar conducătorilor din instituțiile preuniversitare de aplicație.

Conducătorul practicii din instituția de aplicație:

Profesorul de specialitate din școlile de aplicație, îndrumător de practică pedagogică (mentorul), organizează și îndrumă nemijlocit practica pedagogică la obiectul respectiv și asigură îndeplinirea în cele mai bune condiții a aceste activități.

În acest context, mentorul are următoarele roluri:

- este profesor de specialitate într-o instituție preuniversitară;
- asigură evidența studenților repartizați și a activității desfășurate de aceștia pe perioada practicii pedagogice;
- organizează lecții demonstrative și ore de predare pentru studenți;
- familiarizează studentul cu angajarea în anumite secvențe ale lecției;
- ajută studenții să analizeze obiectivele din procesul predării proprii sau a altor persoane;
- pregătește cu studenții proiectul didactic;
- oferă studenților un feed-back rapid și eficient;
- participă la analiza lecțiilor de probă și finale ale studenților;
- întocmește fișele de evaluare și acordă nota pentru activitatea didactică a studenților practicanți;
- atrage studenții în alte activități desfășurate în afara clasei (serbări, spectacole școlare, cercuri pedagogice, ședințe și consultații cu părinții etc.);
- colaborează cu metodistul din facultate, precum și cu ceilalți profesori mentori din catedră, în activitatea pe care aceștia o desfășoară cu studenții practicanți.

Directorii liceelor sau școlilor de aplicație în care se desfășoară practica pedagogică își aduc contribuția la buna desfășurare a activității prin următoarele:

- recomandă profesorii mentori la care studenții vor efectua practica pedagogică în anul respectiv;
- acordă studenților consultații de specialitate și metodică privind organizarea și conducerea școlii;
- asigură condițiile organizatorice, materiale și didactice necesare desfășurării
- face cunoștință practicanților cu structura, competența, caracterul și volumul de lucru al organului din locul destinat pentru petrecerea practicii și cu atribuțiile personalului;
- organizează practica conform programei ținând cont de specificul activității pe care o îndeplinește;
- acordă ajutor la elaborarea calendarului de petrecere a practicii;
- dă indicații de îndeplinire eficientă a planului de practică și verifică corectitudinea executării planului;
- cere practicantului respectarea regimului zilei, și a Regulamentului intern a organului din locul practicii;
- întocmește caracteristica masterandului-practicant pentru perioada practicii;
- este în drept să facă o examinare a cunoștințelor masterandului-practicant;
- să comunice la subdiviziunea corespunzătoare (rectorat, facultate, catedră) despre toate succesele sau insuccesele masterandului.

Masterandul - practicant

1. Participarea la toate activitățile desfășurate în perioada de practică pedagogică. O prezență de mai puțin de 80% la activitățile din programul de practică atrage după sine neîncheierea situației la practică pedagogică;
2. Efectuarea a 10 ore de asistență la profesorul-mentor;
3. Predarea a 5-6 lecții (4 lecții de probă și 2 lecții finale);
4. Întocmirea fișelor de observație pentru fiecare lecție asistată;
5. Întocmirea proiectelor didactice pentru fiecare dintre lecțiile promovate. Fiecare proiect va fi examinat de către profesorul-mentor înainte de susținerea lecției. Studentul va fi obligat să respecte indicațiile și corecțiile făcute de către profesor;
6. Participarea activă la toate analizele lecțiilor predate și la auto-analiza propriei lecții;
7. Completarea portofoliului de practică pedagogică cu toate documentele solicitate: fișele de asistență, planificări calendaristice, proiectele de lecție pentru lecțiile de probă și pentru lecția finală, cel puțin un proiect pentru activități educative (lecții de dirigenție, cercuri, etc.), alte materiale curriculare, fișa psihopedagogică.

Portofoliul de practică aparține și va rămâne studentului, dar este evaluat de către profesorul universitar coordonator la sfârșitul perioadei de practică, el având pondere majoră în stabilirea notei finale. Portofoliul de practică va fi prezentat în cadrul colocviului/examenului de practică pedagogică.

8. Respectarea normelor de conduită solicitate de către profesorul mentor, respectiv de către conducerea școlii.

Ordinea de susținere a practicii

La expirarea termenului de promovare a practicii pedagogice, masterandul-practicant va prezenta la catedra de profil următoarele documente: Portofoliul practicii pedagogice care va conține următoarele materialele necesare:

- a) agenda practicii cu descrierea activității zilnice desfășurate la locul practicii. Agenda trebuie să fie semnată de conducătorul practicii din școală.
- b) darea de seamă despre petrecerea practicii cu concluzii și recomandări necesare;
- c) caracteristica studentului eliberată de conducătorul practicii din instituția de aplicație.
- d) proiectele didactice de lungă și scurtă durată, probele de evaluare etc.;
- e) activitatea extracurriculară promovată;
- f) registrul practicii cu semnătura directorului și ștampila instituției;
- g) tabelul de note cu semnătură și ștampilă;
- h) tabelul tarifar pentru persoanele ce promovează practica în municipiu;
- i) alte materiale la discreția masterandului din activitatea efectuată.

Raportul masterandului trebuie să reflecte cele mai importante aspecte ale activității desfășurate în timpul practicii, atitudinea personală a acestuia față de activitatea organizației unde și-a petrecut practica, concluziile pozitive sau negative ale practicantului, efectuate pe baza cunoștințelor teoretice în raport cu aplicarea practică a acestor cunoștințe.

Pentru a evita o simplă enumerare a activităților executate, darea de seamă trebuie să conțină și unele observații, care ar evidenția în ce constă deosebirea activității practice de cea teoretică, ce trebuie de făcut pentru a apropia procesul de studii mai mult de realitate.

Raportul trebuie să conțină și unele propuneri privind perfecționarea activității instituției în care a fost promovată practica, a procesul de desfășurare a practicii de specializare în general.

Materialele practicii, aprobate de catedră se admit spre susținere în calitate de referat la conferință practico-științifică pe rezultatele practicii pedagogice.

Evaluarea activității de practică pedagogică se face de către mentor, prin note acordate pe baza unor criterii, precum:

- 1) Studiul programelor și a documentelor școlare;
- 2) Calitatea planificărilor calendaristice și a proiectelor de lecție de probă și finale;
- 3) Susținerea lecțiilor de probă;
- 4) Lecția finală;
- 5) Modul de abordare și de participare la analiza lecțiilor;
- 6) Completarea și rezolvarea corectă a temelor din caietul de practică pedagogică;
- 7) Calitatea și atitudinea studentului față de profesia de profesor.

Activitatea de practică pedagogică se consemnează în registrul de practică, elaborat de secția studii, în care sunt introduse notele de la:

*evaluarea lecției finale de către cadrul didactic universitar;

*evaluarea realizată de către mentor se concretizează într-o notă finală;

*susținerea în public (seminar, cerc științific studentesc, colocviu ș.a.) a unei lucrări personale pe teme de educație;

*prezentarea portofoliului practicii pedagogice cu materialele necesare.

Comisia de susținere a stagiului de practică efectuat de către masterandul-practicant va fi formată din 3 persoane, deținătoare de titluri și grade științifice al catedrei de profil.

Activitatea practicii masterandului este apreciat cu notă 1-10. Nota de promovare 5-10.

Bibliografie

1. Constantin Cucuș. Pedagogie, Editura Polirom Iași, 2002.
2. M. Ionescu și Mușata Bocoș. Tratat de didactică, Editura Paralela 45, Pitești.
3. M. Marinescu. Didactica biologiei. Editura Paralela 45, Pitești, 2010, 294 p.
4. Jinga, I., Negreț-Dobridor, I. Învățarea eficientă, Editura Aldin, București, 1999.

Anexa 1

Mostra Dării de seamă pentru totalurile practicii pedagogice (studentul o prezintă) ca parte componentă a Portofoliului practicii pedagogice:

Foaia de titlu:

**Universitatea de Stat „Al. Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale naturii și Agroecologie
Catedra de științe ale naturii și agroecologie**

**Darea de seamă
despre totalurile practicii pedagogice
(sp. Didactica biologiei)**

Conducător. .... N. P., dr., conf. univ.

Student / ă ..... ,gr. DB11Z

Anexa 2**Conținutul dării de seamă:**

Instituția....., cl....., perioada.....etc.

Se vor aborda următoarele chestiuni:

Realizarea planului practicii pedagogice. Ce abateri de la plan s-au comis, de ce? Numărul de lecții promovate, la ce clasă. Care din lecții au fost mai reușite? Care din lecții au fost mai nereușite, din ce motiv?

Incompetența proprie (necunoașterea metodelor, materiei) sau alte cauze? S-a ținut cont de demersul educațional actual privind implementarea noilor metode de predare/învățare, exemplificați concret la ce teme? Specificați ce dificultăți, obstacole ați întâmpinat?

Cum se realizează procesul educațional la disciplină în opinia personală? Ați rămas satisfăcut de munca realizată? Ce probleme s-au rezolvat poate prin intermediul vostru în perioada practicii? Cum v-a reușit să realizați activitatea extracurriculară? Ce forme noi ați propus pentru promovarea orelor extracurriculare?

Descrieți și alte momente (pozitive, negative) din perioada respectivă. Cum considerați v-ați simțit profesor de geografie/biologie/chimie în tot înțelesul cuvântului?

Ați depistat careva goluri în pregătirea voastră teoretică? La ce capitole aveți a mai lucra?

Obligator este a stipula concluziile privind acest gen de activitate și unele propuneri care ar contribui la ameliorarea procesului de desfășurare a practicii.

Anexa 2

- **Fișa de observare (Aprecieri a lecției) Lecția Nr. 1, 2, 3...**

Data .....Clasa .....

Titlul lecției .....

Tipul lecției .....

Obiective operaționale .....

.....

Resurse materiale .....

.....

Resurse procedurale .....

.....

Scenariul lecției (Desfășurarea lecției)

Evenimentele instructive	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor

Observații ... (Se menționează observațiile profesorului mentor și ale colegilor) .....

.....

Recomandări : .....

.....

.....

Aprecierea lecției (nota): .....

Anexa 3

• **Portofoliul practicii pedagogice va conține:**

- caietul de practică pedagogică, cu evidența activităților desfășurate;
- fișele de asistență la lecțiile susținute de mentor și la cele ale colegilor;
- proiectele de lecții realizate de masterandul-practicant;
- fișe de laborator pentru lucrările de laborator efectuate la ore;
- planificări calendaristice;
- ilustrarea metodicii rezolvării unor probleme;
- teste de evaluare aplicate la clasă (împreună cu baremul de notare și analiza rezultatelor elevilor);
- bibliografia utilizată pentru pregătirea lecțiilor;
- programa unui opțional din cadrul Curriculum-ului la decizia școlii;
- proiecte de lecții pentru activitatea extracurriculară la biologie;
- planificări și teme pentru activități de cerc școlar;
- fișă de caracterizare psiho-pedagogică pentru elevi;
- materiale elaborate în cadrul participării la proiecte de cercetare cu conținut didactic.